

Spor Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumlarında Kriz ve Zaman Yönetiminde Sürdürülebilir Liderlik Davranışlarının İncelenmesi

Investigation of Sustainable Leadership Behaviors in Crisis and Time Management in Higher Education Institutions Providing Sports Education

ÖZET

Günümüz bilgi ve teknoloji çağında, akademik kurumların topluma yön vermesinin kritik bir öneme sahip olduğunu görmekteyiz. Bu doğrultuda spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında ki akademisyenlerin yönetim alanında karşılaştığı ya da karşılaşılabileceği sorunlar ile mücadele etmeyi ve kararlı duruşunu sürdürebilmesi başarı için önem arz etmektedir. Ayrıca insan yaşamında zamanın etkin ve verimli bir şekilde yönetilmesi, bireylerin kişisel ve profesyonel yaşantılarında başarılı olmalarını kriz süreçlerini en az hasarla atlattıklarını sağlamaktadır. Bu bağlamda spor bilimleri alanında ki akademisyenlerin kariyerlerinde başarı düzeylerinin yüksek olması için zamanı planlaması, istikrarlı bir lider olarak kriz sürecini olumlu hale dönüştürebilir. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden birincil ve ikincil kaynak taraması kullanılmış; araştırma konusuna ilişkin bilim insanları tarafından kaleme alınmış ulusal ve uluslararası bilimsel kitaplar, makaleler, yayımlanmış tezler ve çeşitli web kaynaklarından yararlanılmıştır. Ayrıca, elde edilen bulguların gelecekte yapılacak çalışmalara kaynak oluşturması hedeflenmiştir. Çalışmada elde edilen bulgular ışığında, spor bilimleri alanında kriz yönetimi, zaman yönetimi ve sürdürülebilir liderlik konularına yönelik bu çalışmanın, tüm spor kurum ve kuruluşlarına yol gösterici olması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Kriz Yönetimi, Zaman Yönetimi, Sürdürülebilir Liderlik

ABSTRACT

In today's age of information and technology, we see the critical importance of academic institutions guiding society. Therefore, it is crucial for academics at higher education institutions offering sports education to address the challenges they face or may face in their management and maintain a resolute stance for success. Furthermore, effective and efficient time management in human life enables individuals to succeed in their personal and professional lives and to overcome crisis periods with minimal damage. In this context, academics in the field of sports sciences can turn crisis periods into positive experiences by planning their time as consistent leaders to achieve high levels of career success. The research utilized primary and secondary literature review, a qualitative research method, and utilized national and international scientific books, articles, published theses, and various web resources written by scientists on the research topic. Furthermore, the findings are intended to serve as a resource for future research. In light of the findings, this study, which addresses crisis management, time management, and sustainable leadership in the field of sports sciences, aims to guide all sports institutions and organizations.

Keywords: Sports, Crisis Management, Time Management, Sustainable Leadership

GİRİŞ

Her alanda olduğu gibi spor alanında da önemli bir olgu olarak karşımıza çıkan kriz ve zaman yönetimi kavramları önemli bir konu haline gelmiştir. Bunlara ek olarak literatür açısından önemli bir olgu olarak sürdürülebilir liderlik kavramı da önem arz etmektedir. Ülkemizde bulunan spor bilimleri fakültelerinde görevli akademisyenler çalışma koşulları içerisinde istenmedik olay ve sonuç, yüksek derecede zarar gibi durumlarla karşı karşıya gelebilmektedir. Gerçekleşen bu durumların oluşması ve planlanmayan olumsuzlukların tamamı krizi meydana getirmektedir. Araştırmamızın amacı, bu kriz sürecinin en verimli şekilde nasıl aşılabileceğini ortaya koymaktır. Bu süreç içerisinde karşılaşılan kriz durumlarının öncesi, esnası ve sonrasında zamanı iyi şekilde yönetebilmek ileriye dönük karşılaşılabilecek olumsuz durumlara karşı kararlı ve disiplinli uzun vadede sürdürülebilir davranışların incelenmesi amaçlanmaktadır. Amacımız doğrultusunda uluslararası alanda yayınlanan dergiler, tezler, çevrimiçi kaynaklar kaynakça bölümüne eklenerek incelenmiştir. Bu incelemelerle birlikte bu kaynakların sonucumuza ulaşmada önemli bir rol oynayarak alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu araştırma ve kaynakların, gelecekte nicel veriler kullanılarak ayrıntılı şekilde incelenmesi büyük önem taşımaktadır.

Spor

Sporun tanımında tam bir görüş birliği bulunmamakla birlikte, genel olarak “haz unsurunun ön planda olduğu; farklı amaçlar, değerler ve yaptırımlarla yönlendirilen, belirli bir performans ilkesine dayanan, bilinçli biçimde zorlukların yaratıldığı ve bunların aşılmasının hedeflendiği bedensel faaliyetler bütünü” olarak tanımlanmaktadır (Gençer ve ark., 2008, s. 438). 21. yüzyıla gelindiğinde sporun tarihsel süreçte üstlendiği işlevlerin değiştiği, buna bağlı olarak

Tekin Çolakoğlu¹
Gizem Nur Pasmaz²

How to Cite This Article

Çolakoğlu, T. & Pasmaz, G. N. (2026). Spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında kriz ve zaman yönetiminde sürdürülebilir liderlik davranışlarının incelenmesi. *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 12(2), 146-152. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.19314672>

Arrival: 07 November 2025

Published: 29 March 2026

International Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

This journal is an open access, peer-reviewed international journal.

¹ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, Ankara, Türkiye. ORCID: 0000-0002-4250-6769

² Doktora Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Yönetim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Ankara, Türkiye. ORCID: 0000-0001-5330-5551

da çok daha kapsamlı ve kritik bir rol kazandığı görülmektedir. Bu bağlamda spor, dinamik yapısıyla sürekli gelişen, dönüşen ve çağın koşullarına uyum sağlayan bir olgu olarak değerlendirilebilir (Dumangöz, 2021).

Spor, yalnızca bireyleri motive eden, sağlıklı yaşamı destekleyen ve rekabet unsuru taşıyan bir etkinlik olmanın ötesinde, günümüzde ülkelerin ekonomik ve toplumsal kalkınmasında önemli bir paya sahip olan büyük bir endüstriye dönüşmüştür (Jankovic ve Stojanović, 2019, s. 75). Geçmiş dönemlerde birçok uygarlıkta bireylere egzersiz yaptırarak onların iyi hissetmesini sağlamayı amaçlayan bir faaliyet olarak tanımlanan spor (Kipouros, 2011, s. 11), modern toplumlarda önemini artırarak geniş kapsamlı bir sosyal kurum haline gelmiştir (Horozoğlu ve Yağan, 2022).

Kriz

Kriz kelimesi Oxford sözlüğünde “daha iyiye ya da daha kötüye gitmeye yol açabilecek bir dönüm noktası” şeklinde tanımlanırken, Türk Dil Kurumu’nun sözlüğünde ise “buhran, bunalım içinde bulunmak, bunalım” şeklinde ifade edilmektedir (Korkmaztyrek ve Basım, 2009). Kriz kelimesi etimolojik kökeni bakımından yunanca “krisis” kelimesine dayalı olarak sosyal bilimlere alanında “buhran ve bunalım” kelimeleri ile eş anlamlı olarak ifade edilmektedir (Turgut, 2007). Literatürde, günümüze kadar kriz kavramına ilişkin çeşitli tanım ve yaklaşımlar ortaya konmuştur.

Örgütlerin beklenmedik durumlarda meydana gelen negatif gelişmelerle birlikte aşılması zor olan durumları krizi oluşturmaktadır (Karacan Doğan ve Durmuş, 2023). Bir başka tanıma göre beklenmedik bir zaman dilimi içerisinde aniden ortaya çıkarak örgütün işleyişine bir takım zararlar veren durumlar krizi oluşturmaktadır. Bu durumlar, örgüt açısından tehlikeler yaratabileceği gibi, aynı zamanda gelişim ve değişim için fırsatlar da sunmaktadır (Karaköse, 2007). Beklenmedik bir anda ansızın ortaya çıkan ve örgütün hazırlıksız yakalandığı durumlar, iyi yönetilmediğinde gerilemeye, iyi değerlendirildiğinde ise fırsata dönüşebilir; bu tür durumlar kriz olarak ifade edilmektedir (Akdağ, 2005).

Krizlerin en önemli özelliklerinden biri de önceden öngörülmesinin zor olmasıdır. Her ne kadar bu durum zor olsa bile öncesinde bir takım sinyaller verebilir. Bu sinyallere önem verilerek kararların hızlı bir şekilde alınması daha az yıkımla atlatılabilmesi mümkün olabilmektedir. Fakat bu duruma maruz kalındığında doğru bir müdahale olmadığında onarılması güç olabilmektedir (Göde, Yorulmaz ve Aydoğdu, 2022).

Yönetim

Tarihsel süreç boyunca, insanlığın doğuşundan itibaren var olan yönetim kavramı, yaşamın ve hayatta kalmanın en önemli yapı taşlarından biri olarak kabul edilmektedir. İlk dönemlerde, yaşam mücadelesi ve hayatta kalma sürecinde birlik ve beraberliği sağlamada yönetimin önemi büyüktür. Kapsam olarak geniş bir alana sahiptir. Hayatın her alanında var olmuştur ve var olacaktır. Yönetim olmadan yaşamın sürdürülmesi ve olumsuzluklarla mücadele mümkün olmayabilir.

Toplum içinde birlikte yaşamaya başlayan insanlar, işleri düzenlemek amacıyla yönetim kavramını geliştirmiştir. Ve bundan dolayı yönetimin geçmişi insanlık tarihi kadar çok eskilere dayandığı söylenebilir (Güney, 2012). Yönetim konusunda literatür de birçok tanımlamalarla karşılaşmak mümkündür. Bunun nedeni kavramsal olarak birçok bilimi kapsamasından dolayı yaklaşımlarına göre farklılaşmadır. Örgütlerde yönetim, amaçların gerçekleştirilmesi için iş birliği yapan grupların görevlerini dağıtması ve koordineli şekilde harekete geçirmesi olarak tanımlanabilir (Özer, 2015). Yönetim belli amaçlara ulaşmak amacıyla kaynakların ve unsurların iş birliğine dayanarak bir araya getirilmesi, örgütlenmesi ve aynı zamanda harekete geçirilmesi faaliyeti olarak ifade edilmektedir (Yetim, 2019). Bir başka tanıma göre ise; insan başta olmak üzere belli bir amaca ulaşmak için hammaddeleri, donanımları, zamanı ve parasal kaynakların etkili ve verimli bir şekilde uygulanma sürecini yönetim olarak ifade etmek mümkündür (Eren, 2019). Saptanan amaçlara ulaşmak için insanlarda motivasyon sağlanarak işe yönlendirilmesi, denetimin yapılması, organize edilmesi ve planlanması sürecinin oluşturulması yönetimi kapsamaktadır. Bunların yapılmasında yönetimin temel yapı taşı olan yönetim fonksiyonları planlama, organizasyon, yöneltme, koordinasyon ve kontrol yer almaktadır (Aktaş ve Kargın, 2021).

Kriz Yönetimi

Kriz kavramında olduğu gibi kriz yönetimi kavramında da araştırmacılar tarafından farklı tanımlamalar bulunmaktadır. Kriz anlarının önlenmesinde, meydana gelen olumsuz durumlara karşı koymada aynı zamanda kriz sonrasında ki durumlarda kişilerin kriz durumları hakkında bilinçlendirilmesi oldukça önem arz etmektedir. Bu durumda kişilerle iyi bir iletişim ve işbirliği sayesinde bu durum en az hasarla atlatılabilir. Böyle hususlarda yönetim, kriz durumlarını atlatabilmek için kişilerle iletişimi geliştirecek ve gerekli haller için tedbirlerin alınmasına ihtiyaç duyabilecektir (Akgeyik, 2011).

Kriz yönetimi, kriz anlarında etkin yönetimi sağlamak ve kriz oluşmaması için gerekli önlemleri almaktan oluşur. Bu durumların hafif bir şekilde atlatılabilmesi için kriz durumunun ne olduğunun tanımlanması, tanınması ve net bir şekilde teşhisin konulması gerekmektedir. Bu durumların yönetilebilmesi için, yetkili kişilerin kriz durumlarını analiz ederek türünü, özelliklerini, boyutunu ve içeriğini doğru şekilde teşhis etmesi gerekmektedir (Tutar, 2021).

Günümüz şartları hızlı bir şekilde değişip geliştiğinden ve birçok alanda öngörülemezlik hali doğması olası olumsuzluklara karşı mücadelede kriz yönetiminin önemini vurgular. Beklenmedik bir anda karşımıza çıkan negatif olgunun var olması veya söylemi bile kriz durumunu doğurabilir. Bu nedenle bir toplumun veya grubun hem ekonomik hem de siyasal saygınlığını kaybetmesine veya yok olmasına neden olabilir. Bu sorunlarla çözüm üretmek adına etkin ve verimli kriz yönetimi politikası uygulandığı takdirde karşılaşılan olumsuz durumlar olumlu hale gelmektedir. Kriz yönetimi sadece kriz anını kapsamamakla birlikte öncesinde ki ya da sonrasında ki mücadelede önemli rol oynamaktadır (Karacan Doğan ve Durmuş, 2023).

Kriz yönetimi belirtildiği üzere üç alanda değerlendirilir. Bunlar kriz öncesi, esnası ve sonrasıdır. Kriz öncesi; olası olumsuz durumlara karşı alınacak tedbirleri kapsar. Kriz esnası; krizin başlangıcından itibaren kontrol altına alındığı sürece dair alanı kapsar. Diğer alanı ise kriz sonrasıdır. Bu aşamada krizin ortadan kalktığı ya da en az hasarla atlatıldığı gelecek döneme dair neler yapılacağına ilişkin planlamaların üretildiği ve ders çıkarma evresini oluşturmaktadır. Bu durumda, yaşanan kriz sürecinin gelecekte tekrar yaşanmaması için alınacak her kararın önemi ortaya çıkmaktadır (Tutar, 2021).

Zaman

Zaman dediğimiz kavram hemen hemen herkesin yaşamında oldukça öneme sahip bir olgudur. Zaman olgusu dinamik bir yapıya sahip olduğundan geçmişte var olan ve geleceğe ilerleyen tüm hayatı kapsamaktadır. Bu süreci durdurmanın mümkün olmadığı ve geri dönüşü olmaması özellikleri ile zaman kavramının eşsiz ve değerli oluşunu ortaya koymaktadır. Bu sebeple zamanın etkin ve verimli kullanılması gerekmektedir. Kimi insan zamanın yetersiz olduğundan yakınmaktadır. Bu durumun yaşanmaması adına zaman kavramını verimli ve etkili bir şekilde kullanmanın başında planlama gelmektedir. Planlama sayesinde tüm bu olumsuz yakınlardan kurtulmak mümkün olabilmektedir.

Zamanın önemi yalnızca genel olarak değil, çalışanlar açısından da büyüktür; bu nedenle zamanı doğru planlamak ve verimli kullanmak kritik bir gerekliliktir. Çünkü zamanın ödünç alınamayan, kiralanamayan, satın alınamayan, çoğaltılamayan ve tasarruf edilemeyen gibi bir özelliği bulunmaktadır (Eren, 2019). Zamanın değeri kişiden kişiye ve toplumdan topluma farklılık gösterebilir. Kimi toplumda dakikaların önemi oldukça kıymetli iken kimi toplumda günlerin, ayların veya yılların anlamı olmayabilir. Kimi toplum gün içerisinde geçen her bir saniyenin bile hesabını yaparken veya vermiş ya da almış olduğu randevularına tam zamanında uyum sağlarken, kimi toplumda ise bunun çokta önemi olmamakla birlikte her şeyi son dakikaya bırakabilmektedir. Tüm bunların sebebini zamana karşı göstermiş olduğu önem ve ilgi olarak ifade edilebilir (Gülbüz ve Aydın, 2012). Bazı insanlar zamanın nasıl geçtiğini anlamazken, bazıları için ise zaman bir türlü geçmek bilmez. Kişilerin sevdikleri şeyleri yapması, sevdikleriyle birlikte vakit geçirmesi, bir işi severek ve isteyerek yapmasından dolayı zaman su misali akıp giderken bu durum bazı kişilere göre sevmediği işleri yapmasından dolayı ya da hoşlanmadığı insanlarla bir arada bulunmasından ötürü zamanın geçmemesi gibi bir durumla karşı karşıya kalmaktadır. Bu durumu kişilerin algılaması olarak açıklanabilir. Kişiye pozitif enerji veren durumlarda zaman çok hızlı geçiyormuş gibi algılanırken, negatif durumlarda zamanın geçmek bilmediği düşünülebilir (Balcı, 1990).

Zamanın etkili ve verimli kullanılması akademisyenler açısından önem arz etmektedir. Yoğun bir iş temposuna bağlı olarak akademisyenlerin sahip olduğu zaman dilimlerinin verimli bir şekilde sağlanması ve iyi yönetmeleri gelecek açısından kıymetlidir. Yaşamın her alanında zamanı planlı bir şekilde yöneten birey hayatındaki olumsuzluklarla baş edebilmeyi başarmaktadır. Bu başarının temelinde ise zaman yönetimi yer almaktadır.

Zaman Yönetimi

İnsanların zamanı etkili ve verimli kullanma ihtiyacı, zaman yönetimi kavramının ortaya çıkmasına neden olmuştur (Yıldız, 2018). Zaman yönetimi insanların hayat şartlarında karşılaşmış oldukları durumların kontrolünü sağlayarak kişinin kendisine yönlendirme yaparak olayları yönetmesidir. Bir nevi öz yönetimdir (Güçlü, 2001). Zaman yönetimi konusunda yöneticiler için zamanın etkili ve verimli kullanılması, zaman ile baş edebilmeyi bilmesi, zamanın kullanılması konusunda deneyimli ve sorun yaşamaması oldukça önemlidir. Tüm bunların gerçekleştirebilmesi için yöneticinin öncelikle planlama yapması gerekmektedir. Bu özelliklere sahip yöneticiler, gün içinde zamanın pek çok nedenle hızla akıp gitmesine rağmen, zamanı mümkün olduğunca verimli ve uzun bir zaman dilimine dönüştürebilir (Güçlü, 2001). Zamanın verimli ve etkili kullanılması zaman yönetimi açısından vazgeçilmezdir. Amaç mevcut zaman dilimi içerisinde işlerin planlanması yapılarak kısa sürede yapılmasıdır. Bu süre zarfında işlerin denetlenerek

doğru yapılması önemlidir (Gürbüz ve Aydın, 2012). Bir başka tanıma göre zaman yönetimi; ulaşılmak istenen sonuçlara ve hedeflere varırken, temel bir kaynak olan zamanın etkili ve verimli biçimde kullanılmasını sağlayan uğraş olarak tanımlanmaktadır (Vatan ve Özsoy, 2002). Zamanın etkili ve verimli kullanılmasında bir takım engellerle karşılaşılabilir. Bu engellerin sebeplerinin belirlenmesi, engellere sebep olan nedenlerin neler olduğunun bilinmesi, kişiler tarafından bu engellerin farkında olunması ve gerekli önlemler alınması kişilerin zaman yönetimini doğru bir şekilde kullanılmasında fayda sağlayacaktır (Akyüz, Taşkın Yılmaz ve Aldemir, 2020). Tüm bu engellerle mücadele etmek demek , “zamanın insanı değil, insanın zamanı yönetmesi” demek şeklinde açıklamak mümkün olabilir. Böyle bir sonuca ulaşabilmek için ise büyük bir istek ve istikrarlılık gerekebilir (Demirel ve Ramazanoğlu, 2005).

Liderlik

Spor ortamlarında üstlendikleri rol nedeniyle, yönetim kademesindeki kişilerin liderlik becerilerini geliştirmeleri başarılı olmanın gereklerinden biridir (Dumangöz ve Horozoğlu, 2022). Yönetim literatürün de sıklıkla karşılaşılan kavramlardan birisi de liderliktir. Özellikle sosyal bilimciler için en çok dikkat çeken aynı zamanda en fazla araştırmaların yapıldığı konuların başında gelmektedir. Tüm bu araştırmalara rağmen liderlik kavramı hep bir sırrını korumaya devam etmektedir. Bunun nedeni ise liderliğin ne zaman ortaya çıktığı, bir kişinin hangi durumlarda ve hangi özelliklere bağlı olarak lider olabileceği gibi soruların tam olarak cevaplanamamasıdır; bu yüzden liderlik kavramı her zaman bir gizemini korumuştur. Yani her zaman ve her yerde geçerliliğini koruyan bir liderlik modeli tam anlamıyla yoktur (Güney, 2012).

Tarihsel süreçte kavram olarak liderlik 19. Yüzyılda karşımıza çıkmaktadır. Fakat daha eski yıllara dayandığı söylenilmektedir ve günümüze kadar bu kavram hep varlığını korumuştur (Yenel, 2019). Kısacası liderlik, insanları belirli amaçlar doğrultusunda harekete geçirmek için kişiler arasındaki etkileşimi ve iletişimi sağlayarak mevcut gücün kullanılma süreci olarak tanımlanabilir (Güney, 2012). Bir başka tanıma göre liderlik, insanları ortak amaçları çevresinde toplayarak bir araya getiren ve bireyleri harekete geçirebilme kabiliyetine sahip özelliği bulunan kişiler olarak tanımlanabilir. Bundan dolayı liderliğin temelinde aslında bir kişiyi ya da başka kişileri etkileme gücü yatmaktadır (Gül Ekşi, 2023). Lider bir gruba veya topluluğa ortak amaçlar doğrultusunda yol gösterici olan, rehberlik edilmesine yardımcı aynı zamanda buna öncülük eden kişi olarak tanımlanırken liderlik ise bu süreçte yapılan tüm hareketlerin ve davranışların tamamını kapsamaktadır (Yenel, 2019). Bir başka deyişle liderlik, kolaydan ziyade zoru başarmayı amaçlayan, örgütünün karşılaşılabilecek tehlike veya olumsuzluklara karşı savunmayı değil bu gibi durumlarla baş etmek adına çatışmaları sağlayan ve farklı çözüm yolları üretme durumu şeklinde tanımlanabilir (Tuğsal, 2019).

Sürdürülebilirlik

Kelime anlamı olarak Türkçe sözlük karşılığı bulunmayan sürdürülebilirlik kavramı İngilizce dilinde “Sustainability” sözcüğü anlamında kullanılmaktadır (Yollu, 2017). Türk Dil Kurumuna ait Türkçe sözlükte sürdürülebilirlik sözcüğüne anlam olarak yakın olan devam ettirmek anlamına gelen “sürdürmek” kelimesi yer almaktadır. Sürdürülebilirlik ise zamanla sürdürmek kelimesinden türetilmiş ve devam etmek veya var olan bir durumun korunması anlamını kazanmıştır (Kılıç, 2013). Bu sözcük genel manada süresi belli olmamakla birlikte bir durumun geleceğe hitap eden sürecin devamlılık hali şeklinde tanımlanabilmektedir (Yollu, 2017). Bir başka tanıma göre ise; sosyal, çevresel ve ekonomik sorunlara çözüm arayışı içerisinde bulunan yine bu üç temel unsurun kalite düzeyini devamlılığını sağlayabilme ve mesleki ahlak uyumluluğunu sağlayan kavramı şeklinde ifade edilebilmektedir (Zorlu ve Korkmaz, 2020).

Sürdürülebilir Liderlik

Günümüz dünyasında değişen ve gelişen olumsuz durumlara karşı koymada ortaya çıkan sürdürülebilir liderlik, liderlik türleri içerisinde yeni bir kavram olarak doğmasına rağmen etkili ve verimli liderlik tipidir (Baysal ve Yangil, 2023). Şimanskiené ve Zuperkiene’ e (2014) göre, sürdürülebilir liderlik kavramı grup veya örgütün devamlılığını çevresel, toplumsal ve maddi unsur kapsamında değerlendiren, sürdürülebilirlik düşüncesini etkin bir şekilde uygulayan ve sorumluluklarını kabullenen liderlik olarak tanımlanmıştır (Akt; Dağdeviren Ertaş, 2020). Sürdürülebilir liderlik her ne kadar geleceğe yönelik çalışmalar yürütse de, esas olarak günümüzün sosyal, çevresel ve ekonomik sorunlarıyla baş etmeyi amaçlayan bir yaklaşımı ifade eder (Baysal ve Yangil, 2023). Liderlikte alınan kararların kesin, net ve kalıcı olması gerekebilir. Ortak hedefe ulaşmada bu özelliklerin devamlılığı esas olması gerekmektedir. Bu noktada sürdürülebilir liderlik etkinliğini göstermelidir. Çünkü sürdürülebilir liderlikte kalıcılık esas olmalıdır ve ilerleyen zamanlarda liderin değişmesi durumunda kararın sürekliliği hayati önem taşıyabilir (Yılmaz, 2023). Bir başka tanıma göre ise; “*mevcut kaynakların gelecek nesle aktarımını birincil amaç olarak gören bir vizyoner*” şeklinde ifade edilmiştir (Yangil, 2016).

SONUÇ

Spor bilimleri alanı, doğası gereği hem bireysel hem de kurumsal düzeyde sürekli değişim, rekabet ve belirsizlik içeren bir yapıya sahip olmuştur. Bu dinamik yapı, akademisyenlerin yalnızca bilimsel bilgi üretimiyle değil, aynı zamanda ortaya çıkabilecek beklenmedik durumlarla da başa çıkabilmelerini sağlayabilmektedir (Barut, 2023). Bu bağlamda kriz yönetimi, zaman yönetimi ve sürdürülebilir liderlik kavramları, akademik dünyada hem bireysel başarının hem de örgütsel sürekliliğin temel taşları halini alabilmektedir.

Kriz kavramı, literatür de beklenmedik, plansız ve genellikle olumsuz sonuçlar doğuran olaylar bütünü olarak tanımlanmaktadır (Mansuroğlu, 2024). Bir başka tanıma göre kriz; ani ve hızlı bir şekilde gelişen ve süratle karar verilmesi gereken, öncesinde belirtileri bulunan ve çöküş ya da fırsat olarak karşılaşılan olaylardır (Şen, 2011). Kriz anlarında akademisyenlerin en önemli avantajlarından, kriz öncesinde oluşturulmuş bir planlama ve hazırlık sistemine sahip olmalarıdır. Kriz yönetim planlarının önceden oluşturulması ve hazırlıkların bulunması hem bireysel reflekslerin hem de kurumsal koordinasyonun etkinliğini artırmasına olanak sağlayabilir (Genç, 2009). Etkili bir kriz planlamasında; görev dağılımının, iletişim zincirinin, bilgi akışının ve karar alma süreçlerinin önceden belirlenmesi, belirsizlik dönemlerinde yönlendirici bir çerçeve oluşturabilir.

Zaman yönetimi, kriz yönetiminin bir parçasını oluşturabilir. Kriz sürecinde doğru zamanda doğru kararı verebilmek, hem mevcut durumu kontrol altında tutmayı hem de kaynak israfını önlemeye yardımcı olabilir. Akademik dünyada zamanın etkin kullanımı, yalnızca ders, araştırma ve yayın planlamasında değil; aynı zamanda kriz anlarında hızlı aksiyon alınmasında da belirleyici özellik taşıyabilir.

Zaman yönetiminin etkinliği, sürdürülebilir liderlik anlayışıyla birleştiğinde daha güçlü bir yönetsel çerçeve ortaya çıkabilir. Sürdürülebilir liderler, yaşadığı dönemin sosyo-kültürel, ekonomik, çevresel sorunları analiz eden, çözüm odaklı, geleceğe uyarlayan liderlik tipleridir (Yangil, 2016). Bu tür liderler, istikrar, etik değerler, sosyal sorumluluk ve uzun vadeli vizyon temelleri üzerine inşa edilebilir. Akademisyenlerin bu modeli benimsemeleri, krizlerin tekrarlanma riskini azaltabilir ve sürdürülebilir akademik gelişim kültürünün yerleşmesine olanak sağlayabilir.

Krizlerin başarıyla yönetilmesinde bir diğer önemli unsur da etkili iletişimdir. Kriz anında doğru, açık ve hızlı bilgi akışı, yanlış anlamaların ve panik ortamının oluşmasını engeller. Akademisyenler arasında güvene dayalı bir iletişim ağı oluşturulması, kriz durumlarında bilgi paylaşımını hızlandırır ve ortak aklın devreye girmesini sağlar. Bu durum, örgütsel öğrenmeyi teşvik ederek gelecekte benzer krizlerin daha etkili biçimde yönetilmesine zemin hazırlar (Akdağ ve Taşdemir, 2013).

Spor bilimleri alanında akademisyenlerin krizlere hazırlıklı olmaları, yalnızca kendi kurumlarıyla sınırlı kalmayıp; aynı zamanda diğer spor örgütlerinin ve eğitim kurumlarının sürdürülebilirliğine katkı sunduğu değerlendirilebilir. Çünkü akademik kurumlar, toplumsal bilgi üretiminin merkezinde yer alır. Dolayısıyla bu kurumlarda sergilenecek her başarılı kriz yönetimi modeli, spor endüstrisinin diğer bileşenlerine de örnek teşkil edebilir. Bu nedenle akademisyenlerin kriz yönetimi ve sürdürülebilir liderlik becerileri, spor ekosisteminin bütünlüğünü koruma açısından da stratejik bir değere sahip olduğu söylenebilir.

Bu çalışmanın bir diğer önemli sonucu, kriz yönetimi, zaman yönetimi ve sürdürülebilir liderlik kavramlarının birbirinden bağımsız olduğu söylenebilirken, oysa bu kavramlar birbirini tamamlayan dinamik süreçler olarak sayılabilir. Kriz yönetimi doğru yapılmadığında zaman kaybı yaşanabileceği; zaman yönetimi etkili olmadığında liderlik zayıflayabilir; sürdürülebilir liderlik sağlanamadığında ise kurumsal istikrar tehlikeye girebilir. Dolayısıyla bu üç kavramın birlikte ele alınması, akademik kurumların uzun vadeli başarısı için bütüncül bir yönetim modeli olarak değerlendirilebilir.

Sonuç olarak bu çalışma, spor bilimleri alanında görev yapan akademisyenlerin kriz durumlarıyla başa çıkma stratejilerini, zamanı etkin yönetme becerilerini ve sürdürülebilir liderlik anlayışını nasıl geliştirebileceklerini açıklamaktadır. Çalışma, yalnızca spor bilimleri alanındaki akademik kurumlara değil, aynı zamanda farklı disiplinlerdeki yükseköğretim kurumlarına da model oluşturabilecek niteliktedir. Elde edilen bulgular, akademik dünyada krizlere karşı dayanıklılığın artırılması, liderlik kapasitesinin güçlendirilmesi ve zamanın daha stratejik kullanılabilmesi açısından önemli pratik ve teorik katkılar sunmaktadır.

Sonuç itibarıyla, geleceğin akademik ortamlarında başarı, yalnızca bilgi üretimiyle değil, aynı zamanda krizleri öngörme, zamanı yönetme ve sürdürülebilir bir liderlik anlayışıyla hareket etme kapasitesiyle belirlenecektir. Bu nedenle spor bilimleri alanında çalışan akademisyenlerin bu becerileri geliştirmeye yönelik eğitim, mentorluk ve kurumsal destek programlarıyla güçlendirilmesi, uzun vadeli kurumsal sürdürülebilirliğin anahtarı olmayı amaçlamaktadır. Çalışmanın sunduğu bu perspektif, hem akademik yönetim anlayışına hem de spor alanındaki liderlik kültürüne katkı sağlamayı maksat edinmektedir.

KAYNAKÇA

- Akdağ, M. (2005). Halkla İlişkiler ve Kriz Yönetimi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14, 1-20.
- Akdağ, M., & Taşdemir, E. (2013). Krizden Çıkmanın Yolları: Etkin Bir Kriz İletişimi. *Selçuk İletişim*, 4(2), 141-157.
- Akgeyik, T. (2011). İnsan Kaynakları Yönetimi Boyutuyla Kriz Yönetimi. *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, 53(1), 1-18.
- Aktaş, H. & Karğın, M. (2021). *İşletme Yönetimi*. Gazi Kitabevi.
- Akyüz, M., Taşkın Yılmaz, F. & Aldemir, K. (2020). Zaman Yönetimi Becerilerinin Akademik Başarı İle İlişki. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(73), 414-424.
- Balcı, A. (1990). Zaman Yönetimi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 23(1), 96-102.
- Barut, E. (2023). *Spor İşletmeleri Yöneticilerinin Liderlik Tarzları İle Kriz Yönetimi Düzeylerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Baysal, C., & Yangil, F. (2023). Sürdürülebilir Liderliğin Dünü, Bugünü ve Geleceği: Web of Science’de Taranan Çalışmaların Bibliyometrik Analizi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* (78), 111-134.
- Dağdeviren Ertaş, B. (2020). *Sürdürülebilir Liderlik ile Öğrenen Örgüt Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demirel, E. T., & Ramazanoğlu, F. (2005). Yöneticiler Açısından Etkin Zaman Yönetimi Tekniklerinin Değerlendirilmesi. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları Dergisi*. 4(1), 30-35.
- Dumangöz, P.D. (2021). Pandemi Sürecinde Kriz Yönetimi ve İletişimi. S. B. Çavuşoğlu (Ed.), *Yeni Normal ve Spor içinde* (s. 13-32). Ankara: Nobel Yayınları, ISBN: 978-625-439-888-9
- Dumangöz, P. D., & Horozoğlu, M. A. (2022). Spor Yönetiminde Liderin Beden Dili Yansımaları: T.C. Gençlik ve Spor Bakanı Örneği. *Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 12(2), 420-435.
- Eren, E. (2019). *Yönetim ve Organizasyon*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Genç, F. N. (2009). Kriz Yönetimi ve Kamu Yönetiminde Uygulanabilirliği. *Verimlilik Dergisi* (4), 7-22.
- Gençer, R.T., Demir, C. & A. Ali. (2008). Kayak merkezlerindeki spor turistlerinin hizmet kalitesi algısını etkileyen değişkenler, *Ege Academic Review*, 8(2), 437-450.
- Göde, A., Yorulmaz, M. & Aydoğdu, A. (2022). Sağlık Kurumlarında Kriz Ve Stres Yönetimi. Güzel, Ş. ve Akman Dömbekçi H. (Ed), *Sağlık Kurumlarında Kriz Ve Stres Yönetimi*. (ss. 189), Ankara: Gazi Kitabevi.
- Güçlü, N. (2001). Zaman Yönetimi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. 25(25), 87-106.
- Gül Ekşi, G. (2023). Kapsayıcı Liderlik. *Scientific Journal of Finance and Financial Law Studies*, 3(1), 31-40.
- Güney, S. (2012). *Liderlik*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Gürbüz, M. & Aydın, A. H. (2012). Zaman Kavramı ve Yönetimi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 1-20.
- Horozoğlu, M. A. & Yağan, K. (2022). Spor Pazarlamasında Sosyal Medyanın Rolü, *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 8(56), 1225-1235.
- Jankovic, M. & Stojanovic, A. (2019). Challenges of sports branding. *Sport Mont Journal*, 17(1), 75-78.
- Karacan Doğan, P. & Durmuş, G. (2023). *Halkla İlişkiler Perspektifinden “Kriz Yönetimi”*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Karaköse, T. (2007). Örgütler ve Kriz Yönetimi. *Akademik Bakış*, 13, 1-15.
- Kipouros, C. (2011). Sports marketing: Operational structure-foundation and operation. International Hellenic University, Master Thesis.
- Kılıç, S. (2013). Sürdürülebilir Kalkınma Anlayışının Ekonomik Boyutuna Ekolojik Bir Yaklaşım. *İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi* (47), 201-226.

- Korkmazıyrek, H. & Basım, H. N. (2009). *İş Modeli ve Kriz Yönetimi*, Gürbüz, S. ve Şeşen, H. (Ed). *Yönetimde Güncel Konular*. 1.Baskı. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Mansuroğlu, S. (2024). Kriz Kavramı ve Yönetimi. *Psikiyatri Hemşireliğinde İleri Araştırmalar*. Ed. Kevser Pamuk. 16-36. Afyonkarahisar: Yaz Yayınları.
- Özer, M. A. (2015). *Yeni Kamu Yönetimi*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Şen, F. (2011). *Küçük Ve Orta Ölçekli İşletmelerde Kriz Yönetimi Ve Bir Örnek Olay Analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.
- Turgut, A. (2007), Türleri, Nedenleri ve Göstergeleriyle Finansal Krizler. *TÜHİS İş Hukuku ve İktisat Dergisi*. 20(4-5), 35-46.
- Tutar, H. (2021). *Kriz Ve Stres Yönetimi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Tuğsal, T. (2019). *Liderlik Ve Kurumsal Yönetim*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Vatan, F. & Özsoy, S. A. (2002). Zaman Yönetimi. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*. 18 (1-3), 89-104.
- Yangıl, F. M. (2016). Bilgi toplumunda liderlik: Sürdürülebilir liderlik. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 48, 128-143.
- Yetim, A. A. (2019). *Yönetim ve Spor*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Yenel, İ. F. (2019). Liderlik. Yetim, A. A. (Ed), *Yönetim ve Spor*. (ss.283-304) Ankara: Gazi Kitabevi.
- Yıldız, K. (2018). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Zaman Yönetimi ve Stres Algılarının İncelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 8(3), 80-99.
- Yılmaz, N. (2023). *Sürdürülebilir Liderlik: Bir Ölçek Uyarlama Çalışması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yollu, S. (2017). *Okul Müdürlerinin Sürdürülebilir Liderlik Stratejilerinin Uygulama Düzeyleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Zorlu, K., & Korkmaz, F. (2020). Sürdürülebilir Liderlik Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Gazi Akademik Bakış*, 13(26), 199-213.